

Sóttin svarta oyddi bygdina — tí so fáar sagnir frá gamlari tíð

Sámal Johansen heldur fram við greinarøð síni um bygd-irnar í Norðstreymi

Vit fara av Gjánoyri og koma til Hvalvíkar sókn, vit fara suður um Skrið-heyggj og Hallið og koma suður í Nesið.

Fyrst í 1930 árunum búsettust triggir tjørnuvíkingar á økinum frá Nesinum suður til Streymin. Tann norðasti settist næstan á sjálvum Nesinum, tann næsti einar 400 m. sunnari og tann triðji tætt norðan fyri brúna við Streymin, men tá var sjálvsagt eingin brúgv. Hesir menn eru allir fluttir burtur haðani, húsini eru seld, og traðirnar, sum stóru partur er veltur, eru falnar aftur til festið. Tað sunnasta húsið er tikið niður og flutt til Streymnes, men bæði tey norðari húsini standa enn.

Henda nýggja bygdin skuldi, sum vitiligt er, fáa post eins og aðrar bygdir, og pápi min, sum sigldi við posti, skuldi færa post til allar bygdirnar í Sunda-

lagnum norðan fyri Streym, bæði á Streymoy-nni og Eysturoynni. Teir á posthúsinum í Havn spurdu, hvussu henda nýggja bygdin æt? »Bygdin hevði einki navn«, varð svarað. »So mátti hon fáa eitt navn sum skjótast, annars kundi hon ongan post fáa«, søgdu teir á post-húsinum.

Nú vildi so væl til, at norðuri á Eiði búði ein sera skilagóður maður, sum var dagligur gestur við postbátinum, tað var R.K. Rasmussen, lækni, og ein morgun, hann kemur um borð í postbátin, fer pápi at tosa við hann um hesa nýggju bygdina, hvussu hann helt, hon skuldi eita?

»Ja,« sigur Rasmussen á sínum sermerkta Eiðis-máli, »har er eitt nes, har suðuri, og sunnan fyri nesið er ein vík, eg haldi Nesvík vera eitt gott navn.« Og so varð, bygdin fekk navn við Nesvík.

Í sjálvari Nesvík er einki fastbúgvandi fólk, men navn við Nesvík er komið fyri at verða verandi. Hyggja vit at telefonbókini, bæði uttan á permuni og inni í bókini, har ið yvirvilt yvir auto-matstöðir er at finna, siggja vit, at eitt stórt øki

norðuri í Sundalagnum hava teir kallað Nesvík, tað øki hevur talið 22. Til hetta økið hoyra bygdir bæði á Streymoy og Eysturoynni. Á Streymoy-nni eru hesar bygdir í øki 22: Hósvík, Við Áir, Hvalvík, Streymnes, Saksun, Nesvík og Langa-sundur, og á Eysturoynni, Oyri, Oyrarbakki, Norð-skáli og Svináir.

Sum sagt, er einki fast-búgvandi fólk í sjálvari Nesvík, men suðuri móti Grønhólmi búsetti fjórði tjørnuvíkingurin seg, einar 3 km sunnan fyri Nesið og Nesvíkina, hús hansara verða eisini roknað fyri at vera í Nes-vík. Við seinastu fólka-teljning, 1977, var eitt húsarhald í Nesvík og trý fastbúgvandi fólk.

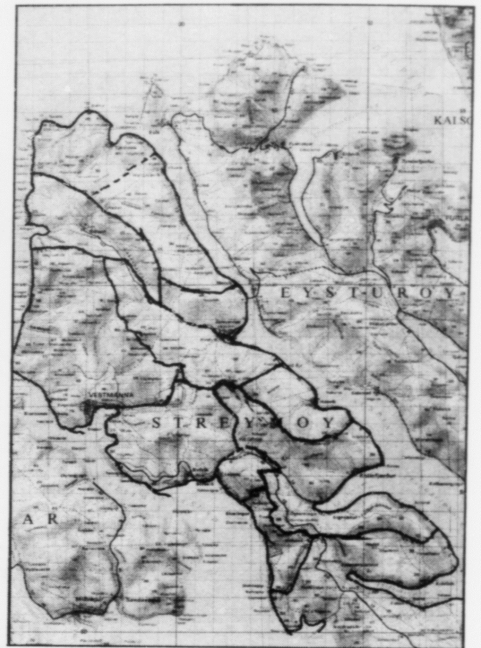
Har norðuri er Streym-urin, eitt ógvuliga sjáld-samt fyrirbrigdi. Annars er streymur einki sjáldsamt fyrirbrigdi her hjá okkum, streymur er rundan um allar oyggjarnar og inni í sundum og fjørðum. Tað sjáldsama har norðuri er, at meðan tað fløðir og fjarar regluliga seks og seks tímar norðan fyri Streymin, so stendur tað stilt sunnan fyri Streymin. T.d. kann stóru partur av botninum fjara turrur í hørðum

streymi norðuri við Norð-skála, men suðuri á Hval-vík stendur tað stilt, og reglulig flóð og fjøra, kunnu vit væl siga, er eingin líka suður á Kirkju-bønes. Sunnan fyri Streymin kann eisini vera flóð og fjøra, hesa flóð kalla teir sundafloð og sundafjøru, hetta hevur einki við regluliga flóð og fjøru at gera, men kann vara fleiri dagar, ja, vikur, tað velst um, hvussu veðrið er.

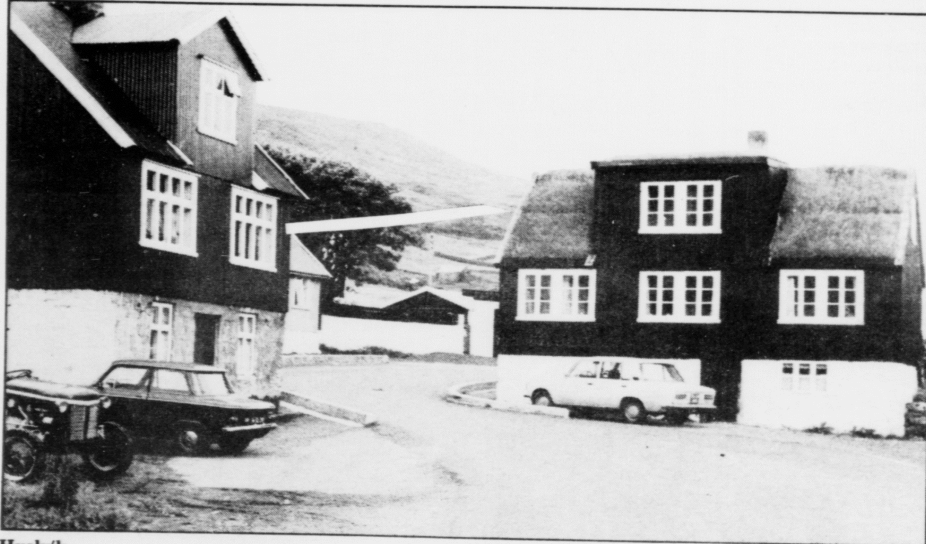
Tað er liviligt norðuri við Streymin, hevur tú bát og kastidorg, ja, bara tráðu, heldur tú pottin.

Til Hvalvíkar kommunu hoyra triggjar bygdir, tær eru Hvalvík og Streymnes, og so tey trý, sum búa tætt norðan fyri Grønhólmi, tey trý eru tað einasta, sum er eftir av nýbygðini Nesvík.

Streymnes er gomul bygd. Har eru 12 merkur, 6 ognarmerkur og 6 kongsmerkur, hagapartarnir eru tveir: Fyri Norðan, 3 ognarmerkur og 3 kongsmerkur eru í hvørjum hagaparti. 1584 vóru tær 6 kongs-merkurnar í Streymnesi eitt festi, men í Gabels-tíðini fór tað í tvinagar

Streymnes

Hvalvík

við trimum mörkum í hvørjum festi, og so-leiðis hevur verið inntil fyrri stuttum, men nú hevur sami maður fest bæði festini, so nú má kongsjørðin í Streym-nesi aftur sigast at vera eitt 6 marka festi.

Í bókini hjá Anton Degn, »Færøske Kongsbønder fra 1584 til 1884«, siggja vit, at somu festar eru á øðrum 3 marka festinum í Streymnesi og Niðristovufestinum í Hvalvík, sum var 7 merkur.

17. november 1704 festir Hans Mikkelsen báðar garðarnar, og tað sama gjørði dóttirmaður hansara, Lucas Jensen, 5. april 1724. Hesin Lucas Jensen var sonur Suðuroyarprestin Jens Clementsen og abba-

sonur Clement Laugesen Follerup, prest á Sandoy (harra Clæmint). 6. mars 1753 festir sonur Lucas Jensen, Jens Lucassen, garðarnar, men 4. okto-ber 1776 festir ein lambamaður báðar garðarnar, tað er Peder Pedersen Weyhe, hann var sonur kongsbónda Peder Samuelsen Weyhe í Lamba, og hann var giftur við dóttur Jens Lucassen, Onnu Elisabeth Jens-datter, men hon var ikki langt liv lagað, og 11. oktober 1785 festir aftur ein nýggjur maður garðarnar. Tað er Johan Henrik Egholm, hann giftist við einkjuni eftir Peder Pedersen Weyhe, Onnu Elisabeth Jensdatter og fekk við henni báðar garðarnar. Johan